

DE TIJD

06:04 - 14 mei 2011

Starck Trek, the next generation

Met design en decoratie wil ze niets te maken hebben. Kunstenaress noemt ze zichzelf niet graag, laat staan 'dochter van'. Ara Starck is gewoon Ara Starck: Philippes oudste dochter, die voor het Gentse muziekcentrum De Bijloke een gigantisch doek schilderde. 'Ik ben even dictatoriaal als mijn pa.' tekst: Thijs Demeulemeester

'Bienvenue chez les fous', roept Ara Starck (32), als we haar atelierwoning in hartje Parijs binnenwandelen. Ze hangt snel de vleugels aan de haak die ze altijd aantrekt als ze aan het schilderen is. 'Vleugels geven me inspiratie en brengen me in hogere sferen', zegt ze. 'Het is eens iets anders dan drugs of alcohol. Let trouwens niet op de rommel hier. Ik heb geen zin om te faken dat ik een georganiseerd meisje ben.' Het ligt er inderdaad serieus overhoop. Het eerste wat opvalt: een rondslingerende tutu ('haar favoriete kledingstuk') en een handtas onder de verfspatten ('vorige week gevonden op een rommelmarkt en intussen helemaal beschilderd'). In de woonkamer, in willekeurige volgorde: een map vol schetsen, een elektrische gitaar, een vintage Vox-versterker, een oude turnbank én een beschilderde sofa. 'Eergisteren kon ik niet slapen. Ik wist niet wat gedaan, dus heb ik mijn zetel maar een likje verf gegeven', lacht Philippe Starcks oudste dochter. Tevergeefs speuren we in haar atelier naar het fameuze doek dat ze in opdracht van het Gentse muziekcentrum De Bijloke maakte. 'Het finale ontwerp is net de deur uit, het wordt in september opgehangen', excuseert Starck zich. 'Maar dat betekent niet dat ik het project niet meer opvolg. Ik eis zeggenschap over alles wat er intussen met het doek gebeurt. Ik moet akkoord gaan met de kleinste nagel in het plafond dat mijn kunstwerk ophoudt. Hoor de dictator in mij naar boven komen. Twee keer raden van wie ik dat trekje geërfd heb.'

Het doek moet de akoestiek optimaliseren van het Kraakhuis, een pas gerestaureerde ziekenzaal uit de 13de eeuw in de Bijloke die is omgevormd tot concertzaal. Met Starcks kunstwerk in de nok zal de kamermuziekzaal vanaf september veel minder 'kerkachtig' galmen. 'Wat een locatie', roept Starck. 'De Bijloke is op een bijzonder intelligente manier van 13de-eeuws hospitaal tot hedendaagse concertlocatie verbouwd. Toen ik het Kraakhuis voor het eerst zag, viel mijn mond open van verbazing. Ik was meteen bereid om er een kunstwerk voor te maken, op voorwaarde dat ik kon samenwerken met de beste geluidsexperts van Europa. Na talloze tests en simulaties vertelden die me dat ik geen doek kon beschilderen zoals ik normaal wou doen. Verf zou het textiel doen stikken. Dus was de enige optie: een doek bedrukken met mijn ontwerp. Ik schilderde handen die in elkaar verweven zijn: het is mijn menselijke vertaling van muziek als instant kunstvorm.'

Push the limit

Ara Starck is om twee redenen perfect gecast om het akoestische zeil te ontwerpen voor de Gentse concertzaal. Eén: ze schilderde al een plafonddoek voor restaurant Dalí in het Parijse tophotel Le Meurice. Twee: muziek en kunst zijn haar grootste passies. Zelf speelt ze in een succesvolle rockband, The Two, die op 20 augustus op het Brussels Summer Festival speelt. 'Het doek voor de Bijloke heb ik geschilderd in de drie maanden dat we onze debuutplaat opnamen in de studio. Ons album is de soundtrack van het Kraakhuis', vertelt ze. 'In mijn leven zijn muziek en kunst helemaal met elkaar verweven. Aan onze geluidsman vraag ik soms een wat 'blauwere' sound, aan rockjournalisten beschrijf ik onze muziekstijl als 'iets tussen Francis Bacon en een sprookjesbos vol nimfen'. Voor mij is het grote verschil tussen een kunstwerk schilderen en optreden de risicofactor. Optreden is live iets creëren met het risico dat je op je bek gaat. Een schilderij maken is veel veiliger: ik toon het alleen als het helemaal afgewerkt is.'

Voor haar recentste tentoonstelling 'Alter Familia' in de Parijse galerie Artégaloë experimenteerde Ara Starck met 'bewegende schilderijen'. 'Ken je nog die oude prentjes waarop een voetballer tegen een bal leek te schoppen als je ermee bewoog? Die bestaan eigenlijk uit twee licht verschillende beelden waarover doorzichtig ribbeltjesplastic is geplakt. Door het prentje vanuit verschillende hoeken te bekijken, verandert de lichtinval en zie je afwisselend de twee beelden. Daardoor lijkt het net alsof het been van de voetballer beweegt. Met die zogenaamde lenticulaire techniek maakte ik een reeks kunstwerken. Die waren niet samengesteld uit twee, maar uit vijf tot zeven verschillende beelden. Het kostte me drie jaar om die techniek op punt te zetten. Alle fabrikan-ten gooiden de deur tegen mijn neus, behalve één Fransman. 'U bent gek, mevrouw', zei hij. 'Maar uw folie intere-tesseert me wel.' Starck maakte 'bewegende' portretten van haar vrienden, verkleed als een circusfamilie.

In haar volgende project wil Starck de lat nóg hoger leggen: ze wil enorme lenticulaire schilderijen maken met verschillende bewegende figuren, gebaseerd op heroïsche schilderijen zoals Gericaults 'Vlot van de Medusa'. 'Ik zal mijn modellen urenlang de meest onmogelijke anatomische houdingen laten aannemen. Ze zullen me haten. En dan zal ik me achteraf schuldig voelen en allerlei dineetjes organiseren om het weer goed te maken.'

Of Ara even snel kan tekenen als haar vader? 'Mijn vader kan een hotel ontwerpen in drie dagen. In zijn hoofd zit een soort kolkend magma, waar continu ideeën in rijpen. Vandaar dat een tekening 'uitbraken' bij hem zo snel gaat. Ik werk ook zeer snel, om de eenvoudige reden dat ik erg ongeduldig ben. Als schilder is dat verve-lend, want goeie verf heeft nu eenmaal een lange droogtijd. Daarom werk ik ook aan zoveel projecten tegelijk. Schilderen zelf is niet leuk: de verf stinkt, je zit onder de spatten en je hoofd gaat ervan tolleren. Het is gewoon de verplichte vertaling van een beeld dat in je hoofd zit. Als die vertaling niet opschiet, kan ik me geweldig op-winden. Dan reageer ik me af op mijn modellen. Met mijn excuses.'

Oedipus

In 2008 werkte Ara voor het eerst samen met haar vader Philippe. En daar was die laatste eerst 'pissed off' voor. Philippe Starck was immers verantwoordelijk voor de renovatie van het Parijse vijfsterrenhotel Le Meurice. Toen bleek dat zijn dochter als winnaar uit de bus kwam bij een anonieme wedstrijd voor een pla-fondkunstwerk in het hotelrestaurant, schrok die zich een bult. Hij wou absoluut niet van vriendjespolitiek worden beschuldigd, ook al was de wedstrijd anoniem verlopen.

Maar sinds het doek aan het plafond van restaurant Dalí in Le Meurice hangt, is hij trots, als een echte vader. Terecht, want Ara's kunstwerk blendt perfect met zijn over-the-top decoratie.

Dit jaar sloegen de Starcks opnieuw de handen in elkaar. Deze keer was het de Franse kristalproducent Baccarat, die hen vroeg om iets te ontwerpen voor de 170ste verjaardag van hun iconische Harcourtglas. 'Baccarat stelde een artistieke dialoog voor tussen vader en dochter', zegt Ara Starck. 'Dat zag ik meteen zitten. Mijn vader ontwierp de 'Jeu de dames en noir'-box met vier glazen: twee in wit en twee in zwart kristal. Ik beschilderde zijden sjaals in een bijpassend dambordpatroon. De combinatie Ara & Philippe Starck werkt wel, vind ik. Maar noem me nu alstublieft geen designer. Ik wil niet tot die wereld behoren. Ik heb er ook geen talent voor. Er zijn mensen die het veel beter kunnen dan ik. Mijn vader bijvoorbeeld, het grootste ontwerptalent ter wereld. Zolang we ons niet op de platgereden paden van de andere begeven, zie ik geen probleem in samen-werken. Ik doe geen deco en hij schildert niet. Maar mocht hij een paar privéschilderlessen willen, dan kan ik misschien wel een prijsje maken. Of hij naar mij zou luisteren, is een andere zaak.'

Philippe was geen doorsnee vader voor Ara. 'Als kind schilderde ik erg veel, maar papa kon nooit zeggen dat hij het mooi vond. Complimenten kreeg hij niet over zijn lippen. En als ik me verveelde, werd ik altijd gestraft. De redenering: iemand die zich niet alleen kan bezighouden met papier, een schaar en tekenpotloden, verdient een straf. Want verbeelding is de beste remedie tegen verveling.'

Flauwgevallen bij Mitterrand

Ara's moeder, Brigitte, was een advocate die Starcks designbureau administratief in goede banen leidde, zodat Philippe zich uitsluitend met ontwerpen kon bezighouden. De twee waren 22 jaar getrouwd toen Brigitte aan borstkanker stierf. Ara was toen amper 14. 'Mijn ouders werkten non-stop. Ik zag ze nauwelijks iets anders

doen. En als we al eens op vakantie aan zee waren, leek het wel een kantoor op het strand. Door hen ben ik enorm geobsedeerd door werken. Ik word gek als ik lange tijd niets kan doen. Ik kan niet aan de zijlijn staan en passief observeren. Ik wil actief zijn. Desnoods zelfs politiek actief.'

Op haar 7de wist Ara zeker dat ze later in de politiek wou gaan. Deputé wou ze worden, omdat ze dat woord zo mooi vond klinken. Of beter nog, president. Die ambitie borg ze snel op toen ze in 1982 samen met haar vader op audiëntie bij François Mitterrand mocht. De toenmalige Franse president had Starck net zijn privéappartementen in het Elysée laten hertekenen, een opdracht die hem wereldwijd beroemd maakte. Achterop papa's motor het binnenplein van het Elysée opscheuren, vond kleine Ara nog wel stoer. Maar toen Mitterrand tegen haar begon te praten, schrok ze zo dat ze flauwviel. 'La honte, mais vraiment.'

Philippe Starck leeft in transit: hij pendelt tussen zijn pied-à-terres op Formentera, in Venetië, Londen, Parijs en New York. Ara studeerde kunst aan het Central Saint Martins College of Art & Design en de Slade School of Fine Art (beide in Londen) en woonde daarnaast ook in New York en Parijs. Ondanks haar kosmopolitische opvoeding en levensstijl blijft ze een simpel meisje met alledaagse beslommingen. 'Als je een idee wil krijgen over hoe gewoon ik ben, moet je naar het fotodagboek kijken dat Cartier van mij maakte', lacht ze. Om zijn nieuwe Marcello-tas te promoten, volgde Cartier vier 'normale' vrouwen één dag lang. Ara Starck wou alleen meewerken als ze niet als een prinses opgetut moest zijn, als ze de tas ook echt mooi vond en als ze die zelf ook zou gebruiken. 'Toen ik de Marcello zag, was het alsof die voor mij gemaakt was: er was plaats genoeg voor al mijn borstels, verftubes en rommel. Mij een dag volgen moet de hel geweest zijn voor de fotograaf en voor Cartier: ik fiets bijvoorbeeld graag over de Pont des Arts. Ideaal voor reportagebeelden met de Eiffeltoren en de Notre Dame op de achtergrond. Maar wie daar foto's neemt, moet de rechten clearen van beide monumenten. Ik ging die dag ook langs bij mijn verfdealer, die nog pastels aan Picasso verkocht. Ik donderde er trouwens bijna van de ladder. We stopten bij Café Charbon, een bohemien café dat totaal geen grand luxe à la Cartier uitstraalt. En 's avonds ging ik naar de balletles. De voorbije 25 jaar heb ik daar nauwelijks vooruitgang geboekt, maar ik doe het doodgraag.'

'Of de fotoreeks mijn beeld van Cartier heeft beïnvloed? Ik apprecieer Cartier enorm. Het bedrijf heeft een gigantisch savoir-faire en zeer veel geloofwaardigheid, maar het blijft elegant en eeuwig jong. Net als mijn vader.'

Ara Starcks rockband The Two:

www.myspace.com/musicofthetwo

www.debijloke.be www.cartier.com www.artegalore.com

Copyright © De Tijd